

A munkakamarákra vonatkozó törvény.

Előadó: **Dr. Lakatos Sándor**, a Munkaadók Szöv. főtitkára,
Marosvásárhely.

A Munkakamara törvénye 1927. április 14-én hirdettetett ki a hivatalos lapban, – s ez idő óta a törvény által creált szervek életre hívása érdekében a különböző kormányzatok máig sem tettek egyetlen lépést sem. A törvény kihirdetése óta eltelt 3 és fél év alatt azonban azok a társadalmi rétegek, amelyeknek életviszonyait az ezen törvény útján létesítendő szervek, bizonyos vonatkozásban szabályoznák, – ugyancsak nem adtak kifejezést abbéli óhajuknak, hogy a törvény által életre hívni kívánt szervek felállíttassanak.

A kormányzat és az érdekelt társadalmi rétegek passzivitása késztet annak a körülménynek a megvizsgálására, – vajjon szüksége van-e az államkormányzatnak avagy az érdekelt társadalmi rétegeknek a törvény által létesíteni kívánt szervre vagy sem.

Ahhoz, hogy a helyes választ megadhasuk, elsősorban vizsgálat alá kell vennünk a munkakamarának a törvény által megszabott feladatait.

A törvény 3. articulusa részletesen szabályozza a munkakamara feladatát. E feladatkör minden egyes pontjának felsorolásával a munkakamara szükségessége szempontjából észrevételeimet is megteszem.

Az a) pont szerinti feladata a munkakamarának a munkaügyi miniszterrel való a szociális törvények helyes alkalmazása érdekébeni együttműködés.

Mínthogy a szociális törvények alkalmazására a munkaügyi felügyelőkbén a miniszternek egy speciális szerve van, ezen célra egy újabb szerv létesítése teljesen felesleges.

b) A munkaadó és munkás közötti jó viszony fenntartásának előmozdítása.

Ez a célkitűzés ideális, – azonban kétlem azt, hogy hivatalos szervek ezt a célkitűzést valóra tudnák váltani, — viszont ilyen irányú kísérletezésekhez a berendezést igen költségesnek tartom.

c) A munkások szakmai szervezkedésének és szakmai készségének előmozdítása.

Véleményem szerint a munkások szakmai szervezkedésének előmozdítása nem állami feladat, – s azt hiszem nem tévedek, amikor megállapítom, hogy a szakmai szervezkedés illetően támogatásából, amely szerint a szervezkedésbe, egyrészt a munkakamara munkaadó, másrészt pedig a hivatalbóli tagjai is beleszóljanak, maga a munkásság sem kér. Viszont a munkakamara munkaadó tagjai szempontjából tekintve a dolgot, a munkásszervezetek létesítését egészséges gondolkodással nem lehet munkaadói feladattá tenni.

A munkások szakmai továbbképzése helyes célkitűzés, azonban erre nem szükséges külön szerv felállítása. Ezek a továbbképző tanfolyamok az egyes iparkamarák keretében ma is léteznek, s minden nehézség nélkül tovább fejleszthetők.

d) Ez a pont a munka-piac szervezetét, a munkásközvetítést teszi a munkakamara feladatává.

Ezt a feladatot ma az állami közvetítők töltik be, melyek mellett egy paritásos munkaadó és munkásból álló tanács működik. Az állami közvetítés, egy egységesen egy központból irányított szerv lévén, sokkal inkább alkalmas a munkapiacok szervezésére és nyilvántartására, mint az egymással a leglazább összefüggésben álló munkakamarák, – így tehát ezen feladatkört véleményem szerint egyáltalán nem szabad az állam kezéből kivenni, hanem inkább az állami közvetítés működési sferáját kell tágítani.

Az e—g pontok a törvénytervezetek feletti véleményadás, továbbá a statisztikai adatgyűjtés feladatát ruházzák rá a munkakamarára.

A véleményadás feladatát a meglévő munkás és munkaadó szabad és félhivatalos érdekképviseltek ma is betöltik, viszont a statisztikai adatgyűjtést a munkaügyi inspectoratuk végzik, e célokra tehát új szerv létesítése felesleges. A h) pont egy teljes contravers feladatot szab a munkakamara elé, azt t. i. hogy a munkakamara érvényesítse az egyes mun-

kás követelését a hatóságok és bíróságok előtt a munkaadó ellen.

Ez a pont egész egyszerűen egy jogi monstrum. Egy közintézményt az egyes tag ügyvédjévé degradálná, ezen közintézmény másik kategóriájú tagjával szemben.

Az *i)* pont egy ideiglenes választott bíróság creálásának szükségességét declarálja a szakmai biráskodás megszervezéséig, de olyan határozatlanul, hogy a törvényt e ponton *lex imperfectának* kell tekintenünk.

A *j)* pont a socialis törvények alkalmazásakor észlelt hiányok alapjáni javaslatok megtételét bizza a munkakamarákra.

A törvényalkalmazáskor észlelt hiányokat a szabad érdekképviseltek megállapítják, s javaslataikat úgy a munkaügyi minisztérium, mint a közigazgatási hatóság elé terjesztik. Ha ezen actioknak nincsen meg a kívánt eredménye, úgy a munkakamara ilyen actioitól sem várható több eredmény.

Az *i)* pont jogot ad a munkamaráknak senator választásra, azonban ezt a jogot oda korlátozza, hogy ezek a senatorok csak a munkástagok közül választhatók. Ez a senator választójog, tulajdonképpen jogfosztás, mert a munkakamara munkaadó tagjait a senátorrá választás jogától elüti. Ha bármilyen helyes volna ez a törvény, s bármilyen kívánatos volna a törvény által létesített szerv életrehívása, véleményem szerint ezen jogfosztó rendelkezése miatt is minden eszközzel a törvény ellen kell fordulnunk. Az ipari és kereskedelmi munkaadó réteg társadalmi helyzete a parlamenti képviselő szempontjából ma olyan szerencsétlen, hogy érdekei képviseltetésére a parlamentben sem politikai alapon, sem gazdasági szervezkedés alapján képviselőket bejuttatni nem tud, ezért ha egy olyan törvényi intézkedéssel találja magát szemben, amely egyenesen arculcsapja azzal, hogy a parlamenti képviselői lehetőségtől elzárja, más álláspontot nem foglalhat el mint azt, hogy e törvény alkalmazását kívánatosnak nem tartja.

Amint a munkakamarai feladatkör egyes pontjainak vizsgálatánál részletesen megállapítottam, sem gazdasági, sem socialis szempontból nem látom szükségét annak, hogy

ez az intézmény életre hivassék. Álláspontomban megerősít, amint előrebocsátottam, annak a ténynek a megállapítása, amely az érdekelt rétegek passivitásából következethető, az t. i. hogy ennek az intézménynek hiányát az érdekelt társadalmi rétegek nem érezték és nem érzik.

Tekintettel arra, hogy maga a törvény 68 paragrafusa, a munkakamara törvény végrehajtásának határidejét arra az időre halasztja, amikor a budgetviszonyok ezen szerv creálását megengedik, s tekintettel arra a körülményre is, hogy ma az iparos és kereskedő társadalom minden legkisebb újabbi megterheléstől óvakodnunk kell, és ennek az intézménynek az életre hívása, ezen társadalmi rétegek lényeges újabbi megterhelésével járna, a következő határozati javaslatot terjesztem elő:

A Magyar Párt határozatilag kimondja, hogy a munkakamarai törvény alkalmazását és illetve az annak alapján felállítandó munkakamarák megszervezését, az ország mai gazdasági és szociális viszonyaira való tekintettel, szükségesnek nem tartja.

A Szakosztály az előadó javaslatát egyhangulag elfogadja.